

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهر سازی

اداره کل راه و شهر سازی استان خوزستان

جناب آقای مهندس خواجهوی

رئیس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان خوزستان

با سلام و احترام

به پیوست تصویر نامه شماره ۹۳۹۰۲/۴۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۵ دفتر توسعه مهندسی ساختمان وزارت متبوع در خصوص "ابطال بندهای الف و ب ماده ۸۲ مکرر آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و همچنین ابطال بخشنامه شماره ۱۳۴۱۷/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۳/۳۱ معاونت مسکن و ساختمان " جهت آگاهی، اطلاع رسانی و رعایت امر ارسال می گردد.

تایید کننده: اداره نظام مهندسی

مسعود بیات منش
مدیر کل
از طرف: تیم آذینا
سرپرست معاونت مسکن و ساختمان

رونوشت:

اداره نظام مهندسی و مقررات ملی و کنترل ساختمان

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

دفتر توسعه مهندسی ساختمان

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۲۵

شماره: ۹۲۹۰۲/۴۳۰ صادره

پیوست: ندارد

بسمه تعالی

مدیرکل محترم راه و شهرسازی استان (کلیه استان ها)

با سلام

احتراماً به پیوست نامه شماره ۹۱۵۷۰/۷۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۴ مدیرکل محترم دفتر حقوقی، منضم به تصویر دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۰۹۹۰۱۹۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۰ صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر « ابطال بندهای الف و ب ماده ۸۲ مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و همچنین ابطال بخشنامه شماره ۱۳۴۱۷/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۳۱ معاونت مسکن و ساختمان» ارسال می گردد. شایسته است دستور فرمائید در راستای اجابت دستور مقام قضایی و اجرای مفاد دادنامه فوق‌الاشاره، اقدامات قانونی لازم وفق احکام قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری معمول گردد.

داود دانشگر
مدیرکل

رونوشت:

جناب آقای جلالی، مدیرکل محترم دفتر حقوقی، بازگشت به نامه صدرالاشاره جهت استحضار

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

دفتر حقوقی

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۲۴

شماره: ۹۱۵۷۰/۲۳۰ صادره

پیوست: دارد

پسه تالی

جناب آقای دانشگر

سرپرست محترم دفتر توسعه مهندسی ساختمان

با سلام و احترام؛

پیرو نامه شماره ۲۲۷۰۶/۷۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۸ در خصوص تقاضای ابطال ماده ۸۲ مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و همچنین ابطال بخشنامه شماره ۱۳۴۱۷/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۳۱؛ به پیوست تصویر دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۰۹۹۰۱۹۱ به کلامه بایگانی ۰۱۰۶۲۲۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۰ صادره از هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال بندهای الف و ب ماده ۸۲ مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و همچنین ابطال بخشنامه شماره ۱۳۴۱۷/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۳۱، که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ به این وزارتخانه ابلاغ گردیده است به لحاظ ارتباط مستقیم موضوع و به شرح مستندات مربوطه جهت آگاهی و بهره برداری لازم ارسال می گردد.

سجاد جلالی
مدیرکل

«فَلَا تَتَّبِعُوا آلَهُوَيَ أَنْ تَغْدُلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

شماره پرونده ها :

140131920001116976

تاریخ دادنامه: 1402/4/20

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

متقاضی: رئیس دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت و خواسته: اعتراض به رأی شماره 140109970906010955 مورخ 1401/12/15 هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست

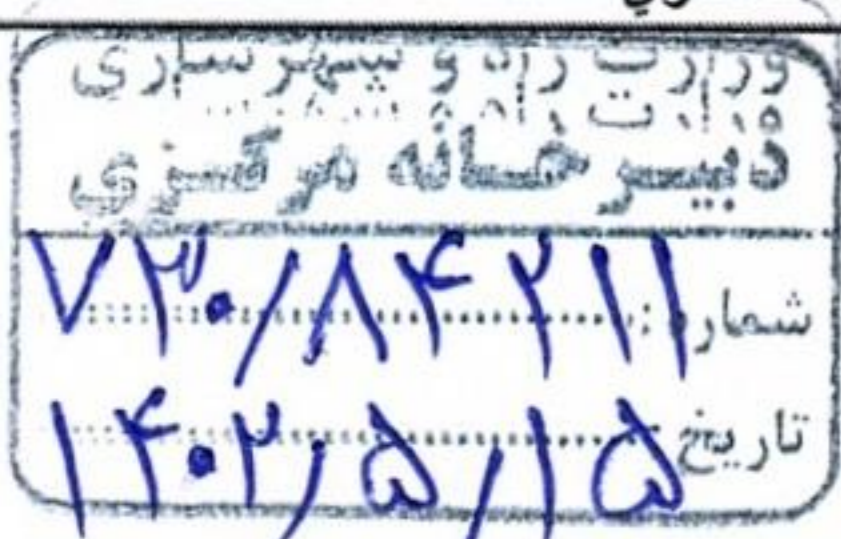
گردش کار: به دنبال طرح شکایتی به خواسته ابطال ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (موضوع تصویب نامه شماره 160277/ت53660 هـ مورخ 1394/12/5 هیأت وزیران) و ابطال بخشنامه شماره 13417/400-1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی موضوع به هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری ارجاع شد و هیأت مزبور پس از رسیدگی به موضوع به موجب رأی شماره 140109970906010955 مورخ 1401/12/15 در خصوص شکایت مطروحه اتخاذ تصمیم کرد و رأی به رد شکایت صادر نمود. متن رأی فوق به شرح زیر است:

" نظر به اینکه مطابق ماده 18 و 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (مصوب 1374/12/22) که بیان می دارد «هر سازمان دارای یک شورای انتظامی متشکل از یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفی هیأت مدیره و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسان ساختمان برای مدت سه سال منصوب می شوند، خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است» و آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و بخشنامه مورد شکایت، با بیان شرایطی بیشتر از شرایط مقرر در ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، صرفاً به تفصیل و شرح عبارت «مهندس خوشنام» مندرج در ماده 17 قانون مذکور پرداخته اند، علیهذا مقررات مورد شکایت، خارج از صلاحیت و واضع آن نمی باشند.

بنا به مراتب فوق، ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (الحاقی 1394/12/2 هیأت وزیران) و بخشنامه شماره 13417/400 (مورخ 1395/3/31 معاون امور مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی)، به اتفاق آرای اعضای هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست، خارج از صلاحیت مراجع تصویب کننده نبوده و قابل ابطال تشخیص نمی گردد. این رأی به استناد بند «ب» ماده 84 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب 1392 ظرف مهلت بیست روز از تاریخ صدور از جانب رئیس محترم دیوان عدالت اداری یا 10 نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است."

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

Handwritten signature or mark.

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

پس از صدور رأی فوق، آقای دکتر مهدی دربین معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و هیأت های تخصصی دیوان عدالت اداری به موجب نامه شماره 0102495/1401-6 مورخ 1401/12/28 پیشنهاد کرد که رأی مزبور در اجرای مقررات بند (ب) ماده 84 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری از سوی رئیس دیوان عدالت اداری مورد اعتراض قرار بگیرد. متن نامه یاد شده به شرح زیر است:

" حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای مظفری (زیده عزه)

رئیس محترم دیوان عدالت اداری

با سلام و احترام

در پرونده کلاسه 0102495 هیأت عمومی که به خواسته ابطال ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (موضوع تصویب نامه شماره 160277/ت53660 هـ مورخ 1394/12/5 هیأت وزیران) و ابطال بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی مطرح شده، هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری به موضوع رسیدگی کرده و به موجب رأی شماره 140109970906010955 مورخ 1401/12/15 رأی به رد شکایت صادر کرده است.

این رأی به جهت زیر واجد ایراد قانونی است:

بر اساس ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374/12/22 : «هر سازمان استان دارای یک شورای انتظامی متشکل از یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفی هیأت مدیره و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسان ساختمان برای مدت سه سال منصوب می شوند، خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. رسیدگی بدوی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان های فنی به عهده شورای یاد شده است. چگونگی رسیدگی به تخلفات و طرز تعقیب و تعیین مجازات های انضباطی و موارد قابل تجدید نظر در شورای انتظامی نظام مهندسی در آیین نامه اجرایی تعیین می شود.»

بر اساس قسمت اخیر ماده فوق صرفاً تبیین «چگونگی رسیدگی به تخلفات و طرز تعقیب و تعیین مجازات های انضباطی و موارد قابل تجدید نظر در شورای انتظامی نظام مهندسی» به آیین نامه اجرایی احاله شده است و در آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1375/11/17 به عنوان آیین نامه اولیه این قانون نیز شرایطی علاوه بر شرایط مقرر در ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان برای اعضای شورای انتظامی و بازرسان استان تعیین نشده بود ولی در بند (ب) ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان که در سال 1394 به این آیین نامه الحاق شده، مقرر گردیده است که: «اعضای

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

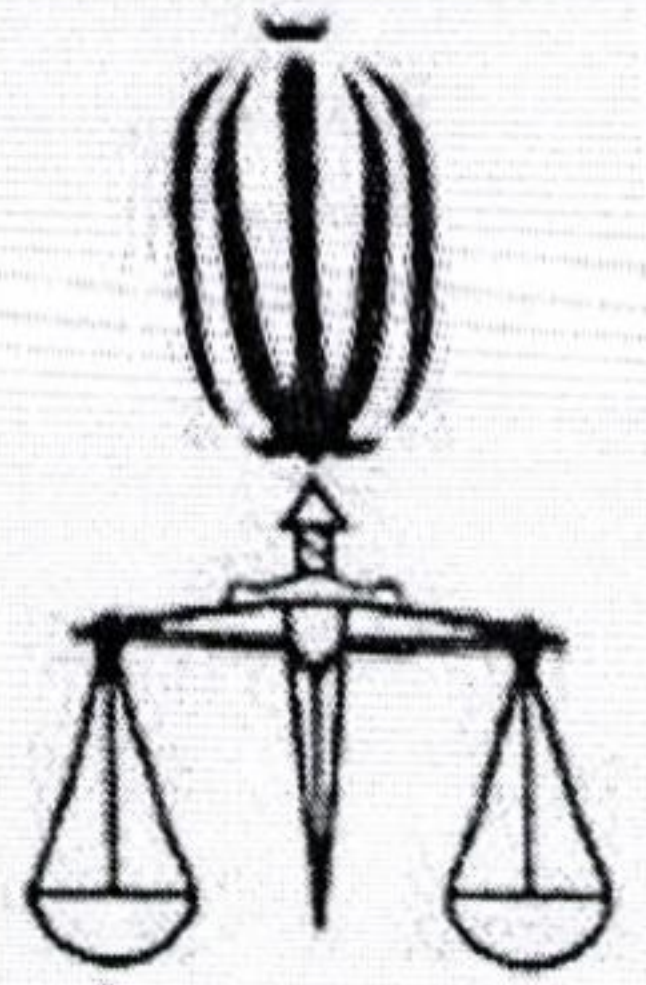
«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىَٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه: 1402313900009990191

تاریخ تنظیم: 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه: 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

شورای انتظامی نظام مهندسی استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده 11 قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی حقوقی مرتبط با حرفه مهندسی و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا باشند.»

بنابراین در حالی که بر مبنای ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال 1374 صرفاً اعلام شده است که یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام به معرفی هیأت مدیره، اعضای شورای انتظامی هستند، مقرر گذار با تعیین شرایطی دیگر برای عضویت در شورای انتظامی استان که مواردی مانند شرایط مقرر برای اعضای هیأت مدیره نظام مهندسی و دارا بودن پروانه اشتغال پایه یک را در بر می گیرد، عملاً شرایط دیگری را به شرط مقرر در قانون (یعنی خوش نام بودن) افزوده و جالب این است که اعضای هیأت تخصصی نیز در رأی صادره اذعان داشته اند که این امر به منزله «بیان شرایطی بیشتر از شرایط مقرر در ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان است.»

با این حال، در رأی هیأت تخصصی این اعتقاد مطرح شده است که شرایط مقرر در ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی در عین اینکه بیان شرایطی بیشتر از شرایط مقرر در قانون است، صرفاً در جهت تفصیل و شرح عبارت «مهندس خوشنام» مندرج در ماده 17 قانون صورت گرفته است. با این حال، با بررسی شرایط مقرر در ماده 82 مکرر مشخص می شود که برخلاف نظر اعضای هیأت تخصصی، برخورداری از برخی از این موارد لزوماً دلالتی بر خوشنامی فرد نداشته و عدم برخورداری از آن ها نیز فرد را از وصف خوشنامی خارج نمی سازد. در مقام توضیح این امر باید گفت که بر اساس ماده 82 مکرر مقرر شده است که اعضای شورای انتظامی نظام مهندسی استان باید دارای شرایط مقرر در ماده 11 قانون نظام مهندسی برای هیأت مدیره و دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی حقوقی مرتبط با حرفه مهندسی و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا باشند. در میان شرایط مقرر در ماده 11 قانون نظام مهندسی، مواردی مانند نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر، داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی، رعایت اخلاق و شئون مهندسی و نداشتن پیشینه کیفری و عدم وابستگی به گروه های غیرقانونی، داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران وجود دارند که می توانند عملاً ملاک هایی برای احراز عنوان مهندس خوشنام باشند، ولی تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران و دارا بودن صلاحیت علمی و حرفه ای به میزان مندرج در آیین نامه نیز در ماده 11 قانون برای عضویت در هیأت مدیره نظام مهندسی لازم اعلام شده اند و علاوه بر این موارد، دارا بودن پروانه اشتغال پایه یک و اطلاعات کافی حقوقی مرتبط با حرفه مهندسی نیز در ماده 82 مکرر برای عضویت در شورای انتظامی نظام مهندسی استان الزامی اعلام شده اند که برخلاف نظر اعضای هیأت تخصصی این موارد را نمی توان از ملاک های احراز عنوان مهندس خوشنام تلقی کرد و لازمه قبول نظر هیأت تخصصی این است که اگر برای نمونه فردی پروانه اشتغال پایه دو داشته باشد و یا مدرک علمی مقرر در آیین نامه را نداشته باشد، نمی تواند مهندس خوشنام محسوب شود.

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْلَمُوا»

شماره دادنامه : 140231390000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

مبنای دیگری که این اعتقاد هیأت تخصصی را تضعیف می کند و نشان می دهد که ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی اصولاً در مقام تبیین مفهوم مهندس خوشنام وضع نشده، شرایط مقرر در بند (الف) همین ماده 82 مکرر است که مقرر نموده: بازرسان استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده 11 قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه یک، اطلاعات کافی در زمینه وظایف خود و عدم سابقه محکومیت انتظامی از درجه سه به بالا از پنج سال قبل از انتخاب باشند.»

در حقیقت با توجه به اینکه در ماده 18 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مقرر شده است:

«هر سازمان استان حسب مورد دارای یک یا چند بازرس می باشد که موظفند در چارچوب قانون و آیین نامه اجرایی آن و آیین نامه مالی سازمان به حساب ها و ترازنامه سازمان استان رسیدگی و گزارش های لازم را جهت ارائه به مجمع عمومی تهیه نمایند...» و در این ماده بر خلاف ماده 17 قانون به لزوم خوشنام بودن این بازرسان نیز تصریح نشده است، بنابراین استدلال هیأت تخصصی در خصوص بند (الف) ماده 82 مکرر آیین نامه که به شرایط بازرسانی می پردازد که قید خوشنام بودن نیز در قانون برای آن ها مقرر نشده، عملاً مبنایی برای پذیرش ندارد و نمی توان شرایط مقرر در بند (الف) ماده 82 مکرر را هم به عنوان «تبیین و تفصیل بیشتر قید خوشنام بودن» به شمار آورد.

به بیان بهتر، همین قرینه بیانگر این واقعیت است که هم شرایط مقرر در بند (ب) ماده 82 مکرر در خصوص اعضای شورای انتظامی و هم شرایط مقرر در (الف) ماده 82 مکرر در رابطه با بازرسان، نه در مقام تبیین مفهومی از قبیل خوشنام بودن که در راستای تعیین شرایط جدید برای اعضای شورای انتظامی و بازرسان نظام مهندسی استان مشخص شده اند که این اقدام خارج از حدود اختیار مقام وضع آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان است. زیرا در جایی که قانونگذار برای اعضای شورای انتظامی صرفاً شرط خوش نام بودن را تعیین و برای بازرسان نیز شرطی را مشخص نکرده است و مواد 17 و 18 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان نیز تعیین شرایط این دو گروه را به آیین نامه اجرایی قانون ارجاع نداده اند و تصریحاً تنها تبیین مواردی مانند چگونگی رسیدگی به تخلفات و طرز تعقیب و تعیین مجازات های انضباطی و موارد قابل تجدیدنظر در شورای انتظامی نظام مهندسی را به آیین نامه اجرایی احاله داده اند، طبعاً تعیین شرایط جدید برای اعضای شورای انتظامی و بازرسان نظام مهندسی استان خارج از حدود اختیار هیأت وزیران است و بدیهی است که این هیأت نمی تواند مقرر ای تصویب کند و بر اساس آن اعلام نماید که شرایط تعیین شده در قانون برای اعضای هیأت مدیره نظام مهندسی، در خصوص اعضای شورای انتظامی و بازرسان نظام مهندسی استان نیز الزامی است و طبعاً خود قانونگذار برای انجام این کار اولی تر و صالحتر از هیأت وزیران است و اگر خود قانونگذار به چنین تشخیصی می رسید، رأساً و قبل از هیأت وزیران مقرر می کرد که شرایط اعضای هیأت مدیره نظام مهندسی به شرح مقرر در ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان باید در اعضای شورای انتظامی و بازرسان نظام مهندسی استان نیز وجود داشته باشد.

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

در بخش دیگر شکایت نیز ابطال بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی مورد تقاضا قرار گرفته است که در این رابطه باید گفت که بر اساس ماده 123 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال 1375: «دستورالعمل های موضوع مواد این آیین نامه ظرف شش ماه به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ می شود و در موارد سکوت یا ابهام در نحوه اجرا یا اعمال مواد آیین نامه یا دستورالعمل های مربوط طبق نظر وزیر مسکن و شهرسازی عمل خواهد شد.» بر همین اساس همانطور که هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در آرای مختلف خود از جمله رأی اخیرالصدور شماره 140109970905811507 مورخ 1401/9/8 خود اعلام کرده است تبیین مواردی مانند نحوه اجرای مواد آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان صرفاً در صلاحیت وزیر راه و شهرسازی است و مقامات دیگر از جمله معاون وزیر نمی توانند این صلاحیت را اعمال کنند و لذا صدور بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی که در آن نحوه اجرای ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تبیین گردیده، خارج از حدود اختیار مقام مزبور است.

بنا به دلایل فوق، پیشنهاد می گردد که رأی شماره 140109970906010955 مورخ 1401/12/15 هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری، در اجرای مقررات موضوع بند (ب) ماده 84 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری از سوی حضرتعالی مورد اعتراض قرار بگیرد.

مراتب جهت صدور دستور مقتضی خدمت جنابعالی ارائه می گردد. - مهدی درببین، معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و هیأت های تخصصی"

رئیس دیوان عدالت اداری در تاریخ 1401/12/28 در هامش نامه مذکور مرقوم کرد که :

" بسمه تعالی، موافقم نسبت به رأی مورد نظر اعتراض دارم و بررسی و رسیدگی شود. از نتیجه مطلع فرمائید."

پس از وصول اعتراض مذکور، موضوع مجدداً به هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری ارجاع شد و پس از طرح اعتراض فوق در جلسه مورخ 1402/4/3 آن هیأت، اعضای هیأت تخصصی به اتفاق به عدم پذیرش اعتراض اعلام نظر نمودند و نظریه خود را برای طرح در جلسه هیأت عمومی به معاونت قضایی دیوان در امور هیأت عمومی و هیأت های تخصصی ارسال کردند.

متن نظریه مورخ 1402/4/3 هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری به شرح زیر است:

اولاً بر اساس ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374 مقرر گردیده: «هر سازمان استان

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 14023139000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

دارای یک شورای انتظامی متشکل از یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفی هیأت مدیره و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسان ساختمان برای مدت سه سال منصوب می شوند خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. ...» و در قانون مذکور نیز هیچ معیاری جهت احراز «مهندس خوشنام» تعیین نگردیده است.

ثانیاً بر اساس ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374 مقرر گردیده: «شرایط انتخاب شوندگان هیأت های مدیره سازمان های نظام مهندسی به شرح زیر می باشد:

- 1- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.
- 2- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- 3- داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی عملی به مهندسی و رعایت اخلاق و شوون مهندسی.
- 4- نداشتن پیشینه کیفری و عدم وابستگی به گروه های غیرقانونی.
- 5- داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- 6- دارا بودن صلاحیت علمی و حرفه ای به میزان مندرج در آئین نامه»، لذا در این ماده صرفاً شرایط انتخاب شوندگان هیأت های مدیره سازمان های نظام مهندسی احصا گردیده است و شرایط احصا شده در این ماده معیار تشخیص «مهندس خوشنام» نمی باشند.

ثالثاً بر اساس ماده 42 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374 مقرر گردیده: «وزارت راه و شهرسازی مکلف است حداکثر ظرف شش ماه نسبت به تهیه آئین نامه های اجرایی این قانون اقدام نماید. ...»، لذا ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان اصلاحی مصوب 1394/12/5 هیأت وزیران با استفاده از اختیار حاصل از ماده 42 قانون مذکور و در راستای رفع ابهام در خصوص تعیین معیار تشخیص «مهندس خوشنام» به تصویب رسیده است.

بنابه مراتب مذکور و با عنایت به اینکه در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374 هیچ معیاری جهت احراز «مهندس خوشنام» تعیین نگردیده است و ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان اصلاحی مصوب 1394/12/5 هیأت وزیران نیز با استفاده از اختیار حاصل از ماده 42 قانون مذکور و در راستای رفع ابهام در خصوص تعیین معیار تشخیص «مهندس خوشنام» به تصویب رسیده است و بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر مسکن، راه و شهرسازی نیز در همین راستا صادر گردیده و متضمن حکمی مغایر قوانین و مقررات مذکور نمی باشند و در صورت ابطال

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

مصوبات مذکور، معیار احراز و تشخیص «مهندس خوشنام» با خلأ قانونی مواجه می گردد، لذا رأی شماره 140109970906010955 مورخ 1401/12/15 هیأت تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست به نحو صحیح صادر گردیده است و پرونده در راستای اجرای قسمت اخیر بند (ب) ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب 1402 جهت اتخاذ تصمیم به هیأت عمومی ارسال می گردد.

پس از وصول نظریه هیأت تخصصی، موضوع در دستور کار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف. اولاً بر اساس ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374/12/22 : «هر سازمان استان دارای يك شوراي انتظامي متشكل از يك نفر حقوقدان به معرفي رئيس دادگستري استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفي هیأت مدیره و با حکم شوراي مركزي سازمان نظام مهندسان ساختمان براي مدت سه سال منصوب مي شوند، خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. رسیدگی بدوي به شکایات اشخاص حقيقي و حقوقي در خصوص تخلفات حرفه اي و انضباطي و انتظامي مهندسان و کاردان هاي فني به عهده شوراي يادشده است. چگونگي رسيدگي به تخلفات و طرز تعقيب و تعيين مجازات هاي انضباطي و موارد قابل تجديدنظر در شوراي انتظامي نظام مهندسی در آيين نامه اجرائي تعيين مي شود.» ثانياً بر اساس قسمت اخير ماده فوق، صرفاً تعيين "چگونگي رسيدگي به تخلفات و طرز تعقيب و تعيين مجازات هاي انضباطي و موارد قابل تجديدنظر در شوراي انتظامي نظام مهندسی" به آيين نامه اجرائي احاله شده است و در آيين نامه اجرائي قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1375/11/17 به عنوان آيين نامه اوليه اين قانون نيز شرايطي علاوه بر شرايط مقرر در ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان براي اعضاي شوراي انتظامي استان تعيين نشده بود، ولی بر اساس بند (ب) ماده 82 مكرر آيين نامه اجرائي قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان که در سال 1394 به اين آيين نامه الحاق شده، مقرر گردیده است که : «اعضاي شوراي انتظامي نظام مهندسی استان بايد علاوه بر داشتن شرايط ماده 11 قانون براي اعضاي هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه يك، اطلاعات كافي حقوقي مرتبط با حرفه مهندسی و عدم سابقه محكوميت انتظامي از درجه سه به بالا باشند» و در واقع هیأت وزیران با اين حکم عملاً شرايط مقرر براي انتخاب شوندهگان هیأت های مدیره سازمان های نظام مهندسی را که در ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تعيين شده، به اعضاي شوراي انتظامي سازمان های نظام مهندسی استان نيز تسری داده که اين امر به منزله دخالت در شئون قانونگذار است و اگر قانونگذار وجود شرايط مقرر براي انتخاب شوندهگان هیأت های مدیره سازمان های نظام مهندسی را براي اعضاي شوراي انتظامي سازمان های نظام مهندسی استان نيز لازم تشخیص می داد، خود رأساً به وضع حکم مزبور مبادرت می نمود و اين در

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000990191

تاریخ تنظیم : 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه : 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

حالی است که بر مبنای ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال 1374 صرفاً اعلام شده است که يك نفر حقوقدان به معرفي رئیس دادگستري استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام به معرفي هیأت مدیره اعضای شورای انتظامی هستند و بر همین اساس افزودن شرایط مقرر در ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و همچنین شروط دارا بودن پروانه اشتغال پایه يك، اطلاعات كافي حقوقي مرتبط با حرفه مهندسی و عدم سابقه محكومیت انتظامي از درجه سه به بالا به شرایط مقرر در ماده 17 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان حتی اگر بر مبنای اهداف و مصالح مشخصی صورت گرفته باشد، به منزله توسعه حکم قانونگذار بوده و خارج از حدود اختیار هیأت وزیران است.

ب. بر اساس ماده 18 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1374/12/22 : «هر سازمان استان حسب مورد دارای یک یا چند بازرس می باشد که موظفند در چارچوب قانون و آیین نامه اجرایی آن و آیین نامه مالی سازمان به حساب ها و ترازنامه سازمان استان رسیدگی و گزارش های لازم را جهت ارائه به مجمع عمومی تهیه نمایند و نیز تمامی وظایف و اختیاراتی را که به موجب قوانین و مقررات عمومی به عهده بازرس محول است، انجام دهند. بازرسان مکلفند نسخه ای از گزارش خود را پانزده روز پیش از تشکیل مجمع عمومی به هیأت مدیره تسلیم کنند. بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق مراجعه به کلیه اسناد و مدارک سازمان را دارند بدون اینکه در عملیات اجرایی دخالت کنند و یا موجب وقفه در عملیات سازمان شوند.» نظر به اینکه در ماده قانونی مذکور شرایطی برای بازرس یا بازرسان سازمان های نظام مهندسی استان تعیین نشده، بنابراین حکم مقرر در بند (الف) ماده 82 مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (الحاقی 1394/12/2) که بر اساس آن مقرر شده است : «بازرسان استان باید علاوه بر داشتن شرایط ماده 11 قانون برای اعضای هیأت مدیره، دارای پروانه اشتغال پایه يك، اطلاعات كافي در زمینه وظایف خود و عدم سابقه محكومیت انتظامي از درجه سه به بالا از پنج سال قبل از انتخاب باشند»، از این جهت که شرایط تعیین شده توسط قانونگذار در ماده 11 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان برای انتخاب شوندگان هیأت های مدیره سازمان های نظام مهندسی را به بازرسان موضوع ماده 18 قانون نیز تسری داده و همچنین شروط دارا بودن پروانه اشتغال پایه يك، برخورداری از اطلاعات كافي در زمینه وظایف خود و عدم سابقه محكومیت انتظامي از درجه سه به بالا از پنج سال قبل را هم به عنوان شرایط بازرسان سازمانهای نظام مهندسی استان تعیین کرده است، به منزله قانونگذاری و دخالت در شئون قانونگذار بوده و وضع آن خارج از حدود اختیار هیأت وزیران است.

ج. بر اساس ماده 123 آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال 1375 : «دستورالعملهاي موضوع مواد این آیین نامه ظرف شش ماه به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ می شود و در موارد سکوت یا ابهام در نحوه اجرا یا اعمال مواد آیین نامه یا دستورالعملهاي مربوط طبق نظر وزیر مسکن و شهرسازی عمل خواهد شد» و بر همین اساس و همانگونه که هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در آرای مختلف خود از جمله رأی اخیرالصدور شماره 140109970905811507 مورخ 1401/9/8 این

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه: 140231390000990191

تاریخ تنظیم: 1402/04/20

شماره بایگانی شعبه: 0106227

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

هیأت اعلام کرده است تبیین مواردی مانند نحوه اجرای مواد آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان صرفاً در صلاحیت وزیر راه و شهرسازی است و مقامات دیگر از جمله معاون وزیر نمی‌توانند این صلاحیت را اعمال کنند و لذا صدور بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی که در آن نحوه اجرای ماده 82 مکرر آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تبیین گردیده، خارج از حدود اختیار مقام مزبور است.

با توجه به مراتب فوق، بندهای (الف) و (ب) ماده 82 مکرر آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (الحاقی 1394/12/2) و بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی خارج از حدود اختیار بوده و براساس جواز حاصل از حکم مقرر در بند (ب) ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 رأی شماره 140109970906010955 مورخ 1401/12/15 هیأت تخصصی اراضی، شهرسازی و منابع طبیعی دیوان عدالت اداری که در مقام تأیید مقررات مزبور صادر شده، نقض و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 حکم به ابطال بندهای (الف) و (ب) ماده 82 مکرر آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (الحاقی 1394/12/2) و بخشنامه شماره 13417/400 مورخ 1395/3/31 معاون وزیر راه و شهرسازی صادر می‌گردد. این رأی بر اساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

حکمتعلی مظفری

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری